



Foto: Meijco van Velzen

# Vereniging Het Reewild 60 jaar

## Pleidooi voor andere benadering van reewildbeheer

Het is nu 16 maart, tot gisteravond betekende dit voor mij: geiten! Als ik in een voorzichtig voorjaarszonnetje vanuit Driebergen de Langbroekerdijk opdraai, kan ik nog steeds moeilijk mijn aandacht bij de weg houden: Reeënland! Ook hier en ik vraag me af: waar onderhand niet? Praten over reewild dus, met Marien Greep en Gijs Wouters, respectievelijk voorzitter en voorzitter regio Noord van Vereniging Het Reewild.



**W**e spreken af niet over 60 jaar lief en leed in de Vereniging Het Reewild te spreken; over reeën gaat het, over nu, en vooral, hoe verder?

*Je wilt blijven jagen? Het beeld is dat jullie een jagersvereniging zijn.*

**Greep(fel):** 'Dat zijn we niet, ja, onze vereniging telt 99% jagers, maar laten we vooropstellen dat wat ons bindt de passie voor het ree is, dat wij graag willen dat het deze dieren goed gaat, dat het ons gaat om het welzijn van dat schitterende, elegante, slimme dier dat zich zo onwaarschijnlijk goed aangepast heeft in dit nagenoeg geheel gecultiveerde land. Maar dat we ons daarbij wel tegelijk realiseren, dat we nu

spreken van een geschat aantal van inmiddels 100.000 exemplaren!'

**Wat betekent dat?**

**Greep:** 'Dat is veel, heel veel, in de Nederlandse context. Dat vraagt om een ander beheer, om een *rationele* benadering van een serieuze problematiek. Dat betekent dus dat we ons sterk moeten maken voor een *andere* benadering van dat beheer dan de huidige. Een beheer dat gebaseerd is op leefwijze, gedrag, op de biologie van het dier zelf binnen een leefgebied. Dat wijkt natuurlijk behoorlijk af van wat nu gebeurt.'

**Wouters:** 'Volstrekt anders dus dan het huidige beheerinstrument,

Tekst en foto's: Hans Mulder

## INTERVIEW

dat gebaseerd is op politieke en sociaal-maatschappelijke uitgangspunten, dat bovendien ook nog vaak wortelt in emoties. Nu gaat het om wat *mensen* bezighoudt, politieke afwegingen, niet om de dieren, om reeën. Ik benader regelmatig gedeputeerden met deze visie, die misschien wel anders zouden willen, maar zich toch nog teveel laten leiden door politiek opportunisme, door koudwaterrees voor de negatieve effecten bij clubs als de Partij voor de Dieren en ga maar door...'

**Het is nu toch allemaal geregeld op provinciaal niveau, je hebt nu Friese bokken, Gelderse geiten, Oostvaardse jaarlingen...**

**Greep:** 'Ja dat is in zijn diepste wezen natuurlijk absurd.'

**Wat doen jullie daar aan, zijn jullie serieus betrokken in de discussies of loopt alles via de KNJV?**

**Wouters:** 'Pijnlijk onderwerp om het maar eens voorzichtig te



zeggen. In het begin van het bestaan van de vereniging waren we echt partij. We spraken mee over afschottijden, vergunningen, wet- en regelgeving. We gaven adviezen over openstelling, methodes, kalibers van de wapens, kortom, we werden serieus betrokken in het beleid. Dat kon, immers, alles werd vanuit de centrale overheid geregeld. Later werd dat minder, maar we werden nog wel gehoord. De klad is er natuurlijk ingekomen met de Flora- en faunawet. Dat is de pest geweest voor het hele reeënbeheer. Alles moest ineens niet meer landelijk, maar regionaal geregeld worden.

Dat is nu niet meer gebaseerd op deskundigheid maar op politieke argumenten.'

**Greep:** 'Toen zijn wij naast de discussie komen te staan omdat wij geen jachthouders zijn, en wil je in een FBE partij zijn dan moet je jachthouder zijn. Wel is er toen afgesproken dat wij binnen de FBE vertegenwoordigd zouden zijn door de KNJV. Maar dat loopt beslist niet overal vlekkeloos. Feitelijk zijn we onze invloed toen kwijtgeraakt.'

**Wat voor gevolgen heeft dat voor de praktijk?**

**Greep:** 'Dat het op het niveau van de beslissers, en dat is de provincie, die bepaalt, ontbreekt aan overzicht en inzicht in wat de werkelijke situatie op het gebied van reeënbeheer nu is. Men ziet niet dat die volstrekt anders is geworden. Je praat nu over 100.000 reeën waarvan we schatten dat er jaarlijks tussen de 9.000 en 10.000 worden doodgereden. Dat levert een hoop ellende op, materieel maar zeker ook in de zin van traumati-

sche ervaringen voor mens en dier. Maar doordat alles zo versnipperd is, is dat nu geen item, men ziet het niet; zet dat nu eens af tegen de commotie die is ontstaan rond de wilde zwijnen op de Veluwe, 500 doodgereden varkens en het hele land is in rep en roer.'

**Wouters:** 'Ja, nu is het zo dat je je zegje moet doen op provinciaal niveau en dat doen we ook. Maar dat kan alleen op eigen initiatief en - helaas nog - met een grote mate van vrijblijvendheid, wettelijk gesproken ben je geen partij.'

**Hoe zou je het willen?**

**Greep:** 'Kijk het moet zo zijn, en dat is ook de kern van ons jubileumboek, dat het ree zelf uitgangspunt wordt van alle ideeën omtrent beheer. Wij moeten ons niet langer laten leiden door allerhande *menselijke* referentiekaders en opvattingen. Het ree trekt zijn eigen plan, het leeft gewoon. Eigentijds reewildbeheer zal *grensoverschrijdend* moeten zijn in alle opzichten. Dan praat je niet meer op veldniveau, maar op

leefgebiedniveau, over gebieden waarin levensvatbare populaties aanwezig zijn, die ook kunnen uitwisselen. Dan kun je beleid maken, conclusies trekken. Beleid dat centraal aangestuurd wordt, en niet op provinciaal niveau.'

**Wouters:** 'Dat betekent ook voor de jager grote verantwoordelijkheid nemen, verder kijken dan de grens van je jachtveld, je WBE, de FBE en dat betekent niets minder dan een grote cultuuromslag.'

**Wil je tot een hoogwaardig en duurzaam beheer komen, dan zul je het hele jaar door moeten beheren**

**Wat bij de kleinwildjacht nooit van de grond is gekomen, moet bij het reeënbeheer wel lukken? Jagen over de grenzen van het eigen jachtveld heen? Denk je dat je daar de handen voor op elkaar krijgt? Hoever wil je gaan, tot WBE-niveau?**

**Wouters:** 'Je kan jacht en beheer niet op deze manier vergelijken. Je wilde mogelijkheden horen, en dit is een mogelijkheid, maar door hem te noemen krijg je al weerstand. Maar wel zullen we er naar toe moeten. Dat wordt ook het voorstel om

anders te kijken. Anders spreek je niet over populatiebeheer, dan heb je het over kruimeltjes uit de grote koek en ieder doet in zijn veld wat hem goed dunkt.'

**Wat als het zo blijft zoals het is, wat is een doemscenario?**

**Greep:** 'Als het uit de hand loopt en men zich bijvoorbeeld ineens gaat realiseren om hoeveel aanrijdingen en schade het gaat, welke gevolgen dat heeft, dat men ineens op politiek niveau anders zal gaan denken over dit prachtige dier, met alle

## INTERVIEW



gevolgen van dien, "dan motten ze maar weg", kijk maar naar de edelherten en de zwijnen in ons land.'

**Je bedoelt dat alleen de hoeveelheid valwild dan graadmeter wordt voor beleid?**

**Greep:** 'Ja, schade aan gewassen en bossen is immers eigenlijk nog geen punt, beheer wordt nu vooral bepaald door de problematiek van de verkeersveiligheid en de grootte van populaties.'

**Wouters:** 'Ad hoc beleid, want je praat dan niet meer over een begrip als duurzaamheid in het beheer, een begrip overigens dat ook door de Partij voor de Dieren en geestverwanten te pas en te onpas in deze context gebruikt wordt. Duurzaamheid moet je over discussiëren, je hebt in die zin iets uit te leggen. Plezierig is dat wij dat kunnen en heel goed ook. Het beleid zoals wij dat voorstaan, past natuurlijk heel goed in de opvattingen over biodiversiteit. Een gezonde reeënpopulatie is een uitstekende indicator voor succesvol beheer van een leefgebied.'

**Greep:** 'Je moet je wel realiseren dat het niet de dieren zijn die de problemen nu veroorzaken. Het zijn die zelfverklaarde deskundigen die allerlei dingen uitroepen over het steriliseren van hinds, anticonceptiepillen voor varkens en die overal hekken omheen willen zetten, die geen flauw benul hebben waar ze het over hebben; maar ze roepen het wel.'

**Even de hand in eigen boezem: het geitenafschot...**

**Wouters:** 'Ieder jaar wordt gezegd dat er te weinig geiten worden geschoten, dat heeft gedeeltelijk inderdaad te maken met de jagers zelf: *Ik doe dat niet!* Je kent die verhalen wel, maar het heeft ook alles te maken met de blinde vlekken in het beheer, gebieden of velden die niet beheerd worden omdat dat niet kan, of - en dat is erger - omdat men vindt dat dat niet nodig is. Je hebt daar kweekvijvers die je beleid in ernstige mate verstoren. Ik moet wel zeggen dat we met de nieuwe cursus Reeënbeheer VHR uitstekend de nieuwe inzichten hebben kunnen overdragen. Het accent inderdaad leggen op toegekend geitenafschot, als verplichting. Met name bij de jongere generatie slaat dat aan.'

Ik moet wel zeggen dat we met de nieuwe cursus Reeënbeheer VHR uitstekend de nieuwe inzichten hebben kunnen overdragen. Het accent inderdaad leggen op toegekend geitenafschot, als verplichting. Met name bij de jongere generatie slaat dat aan.'

**Een ander thema ligt op het niveau van wie moet het doen? Ik denk daarbij aan expertise over het reewild, schietvaardigheid, maar ook aan puur praktische zaken, de bijna dagelijkse kennis van het veld die nodig is voor een optimaal beheer.**

**Greep:** 'Daar zit inderdaad frictie. Dat geldt ook voor mij zelf. Hier in de buurt waar ik woon, ken ik bijna alles, weet ik waar reeën staan, maar mijn eigen veld is in Drenthe, dat was eerst een kleinwildjacht, die langzamerhand veranderd is in een reeënjacht. Voor mij betekent dat nu, dat ik oren en ogen in mijn veld moet organiseren, dat moet gebeuren



**Marien Greep** (66), sedert 2008 voorzitter van de Vereniging Het Reewild. Marien woont in Driebergen, is gehuwd en vader van drie kinderen waarvan er twee jagen. Hij is opgegroeid in een milieu van jagers en sedert zijn veertiende actief in de jacht en vanaf zijn dertigste als reewildjager/-beheerder.

door iemand ter plaatse, die ook gemotiveerd en gepassioneerd is, en weet waar hij het over heeft. Ik heb zo iemand, maar realiseer me maar al te goed dat dat geen gemeengoed is. Vroeger had je daarvoor de jacht-opzichter.'

**Jaarrond in het veld, ook jaarrond bejagen?**

**Wouters:** 'Kijk, in principe zijn voor beheer vooral de jaarrondtellingen van

## INTERVIEW



**Gijs Wouters** (62), sedert 2010 voorzitter van de Regio Noord van de VHR, voorzitter van, in zijn eigen woorden, '21.000 reeën en zo'n 500 mensen, jagers zoals je wilt, die zich actief bezig houden met het beheer daarvan'.

Gijs Wouters, bestuursadviseur, woont in Ferwerd (Friesland), is vader van een niet-jagende zoon. Hij komt uit een familie van kleinwildjagers, begon op zijn zestiende te jagen en werd na zijn 40e actief in het reewildbeheer.

belang en dan kom je automatisch terecht bij jaarrondbejaging, zowel waar het beheer van manlijk- als vrouwelijk reewild betreft. Inventariseren, concluderen en vervolgens actief handelen. Als bijvoorbeeld in september geit, smalree en kalveren bij elkaar staan kun je ze uitstekend aanspreken, beter dan



Foto: Jan van der Greef

later in het seizoen. Ik zou zeggen: smalree hele jaar door, ook jaarlingbok. Gaan we weer uit van de 100.000 - dat waren er een paar jaar geleden nog maar 76.000! - en dan praat je over een klein land als Nederland. Wil je tot een hoogwaardig en duurzaam beheer komen, dan zul je het hele jaar door moeten beheren.'

**Greep:** 'Maar daarbij stel ik wel dat je alleen het hele jaar door kunt beheren als je voldoende deskundig bent.

#### *Dus morgen beginnen?*

**Greep:** 'Oh nee, dan gebeuren de grootste ongelukken in Nederland. Er zijn er genoeg die nog geen smalree van een geit kunnen onderscheiden en of een geit drachtig is of gust. We zouden graag zien dat certificering een vanzelfsprekendheid zou zijn. Helaas is het zo dat we met andere partijen, waaronder bijvoorbeeld de KNJV, nog niet op één lijn zitten.'

**Wouters**, (tegen Greep): 'Vind je dan dat we daarin afhankelijk moeten zijn van anderen?'

**Greep:** 'Nee, ik vind dat we onderhand zo ver zijn dat we dat beslist kunnen stellen. Als vereniging kun je je anders in het licht van je eigen doelstellingen niet serieus nemen. Maar we moeten

uiteraard met alle belanghebbende partijen overleggen hoe dat eventueel is te realiseren voordat het ons dwingend wordt opgelegd.' ■

*Ik rij weer naar huis, de laatste weken stonden geheel in het teken van de geiten. Gisteravond, de 15e, heb ik op het scheiden van de markt nog een min geitkalf geschoten, nog geen 10 kilo. 100% score in het geitenafschot. Trots? Voldaan?*

*Nee eerder tevreden, zoals je tevreden kunt zijn als je de dagelijkse dingen goed doet.*